

Stačí tak málo

Na zmodernizovaném bezpečnostním polygonu ve Vysokém Mýtě jsme se přesvědčili, kolik škody může v autobusu nadělat jen o 5 km/h rychlejší průjezd zatáčkou.

Vysokomýtský polygon nabízí možnost vyzkoušet si akvaplaning.

Polygon ve Vysokém Mýtě patřil mezi první, který u nás nabídl kompletní zázemí pro školení bezpečnosti jízdy jak pro osobní, tak i nákladní automobily či autobusy. Takových kurzů jsem se zúčastnil mnohokrát, pokaždé však s osobními, maximálně dodávkovými auty. Proto když jsem dostal pozvánku zúčastnit se akce **Bezpečné dny Dekra 2016**, pořádané společností Dekra Akademie dopravního vzdělávání a Iveco Czech Republic, ani na chvíli jsem neváhal. V programu totiž byly i autobusy s nákladními vozy.

Zrádná zatáčka

První zkouškou byl průjezd zkrápěnou zatáčkou na kluzné fólii, která měla za úkol simulovat jízdu po povrchu se zhoršenou adhezí, třeba na rozbředlém sněhu. K dispozici jsme měli dva odlišné autobusy, třináctimetrový Iveco Crossway a malý midibus Heuliez Bus GX 137. Nejprve usedám do Iveca. „Zatáčku projedzte nejprve rychlostí 25 km/h, abyste věděli, jak se autobus bude chovat,“ doporučuje mi instruktor. I když je autobus prázdný, jsem nervózní, co mohu očekávat. K mému překvapení ale projíždím zatáčku bez potíží. „Ok, teď přidejte 5 km/h,“

Zatímco v rychlosti 30 km/h se dal nedotáčivý smyk na fólii zvládnout, v 35 km/h autobus letěl ven.

nařizuje mi instruktor. Jakmile vyjíždíme na kluznou fólii, cítím, jak má autobus tendenci vyjet ze zatáčky

po tečně ven. Gumy klouzající po fólii nepříjemně kvílí. „Srovnejte trochu volant, jenom tak mají kola šanci přenést nějakou sílu. Klasickou chybou je se snažit otočit volantem ještě víc do zatáčky,“ vysvětluje mi základní poučku pro zvládnutí nedotáčivého smyku. Kola opravdu získávají trakci a my pokračujeme po fólii. „Dáme si to naposled rychlostí 35 km/h. A držte pevně volant,“ dodává instruktor. V této rychlosti už nepomáhá ani poučka a autobus okamžitě letí z fólie ven. Jakmile se kola zakousnou do hrubého asfaltu, s autobusem to pořádně škubne. Je neskutečné, jak moc se změní chování autobusu na limitu už při tak malém zvýšení rychlosti.

Menší znamená dřívější

K mému překvapení má Heuliez tendenci k nedotáčivému smyku dřív než větší Crossway – už ve třicítce letíme nekontrolovaně z fólie jako namydlený blesk. Svou roli zde hraje mnohem kratší rozvor autobusu. Znovu ještě přesedám do Crossway, protože jsem zapomněl vyzkoušet si přetáčivý smyk. „Jeďte rychlostí 25 km/h a v zatáčce přidejte prudce plyn,“ říká mi instruktor. Driftovat s autobusem? Proč ne. Je to opravdu zvláštní pocit kotit něco tak velkého. A k mému překvapení se i přetáčivý smyk s autobusem dá zvládnout tzv. kontrem, kdy natočíte řídicí kola proti ubíhající zádi. „Fyzikální zákony platí i pro autobus,“ vysvětluje instruktor.

„Losí test“ z kopce

I další zkouška vypadá docela dramaticky, hlavně když člověk sedí za volantem Iveca Crossway, tentokrát už s dalšími účastníky kurzu. Rozjždím se z kopce, rychlostí 30 km/h vjíždím na kluznou fólii. Prudce brzdím a zároveň se snažím vyhnout překážce. Hned se ale musím vrátit zpátky, což vyvolá přetáčivý smyk. Pak ještě musím projet zatáčkou, která klouže ještě víc. Do brzdového pedálu mi kope ABS, gumy kvílí, jak se hrnou po kluzné ploše, záď se mě snaží předběhnout. Přejíždím jeden kužel, druhý kužel a ze zatáčky letím po tečně ven. „Najel jste si moc rychle, zkuste to ještě jednou a pomaleji,“ ozve se mi z vysílačky. Podruhé už najíždím správnou rychlostí. Stejně mám ale co dělat, abych nepřejel kužely simulující překážku a vrátil se zpátky. Jenže opět letím ze zatáčky ven. Až napotřetí slyším z vysílačky OK.

3D realita nákladního vozu

Jako poslední zkoušku si nechávám simulátor nákladního vozu, který vyvinula Dekra ve spolupráci s dopravní fakultou ČVUT v Praze. V Evropě jsou tři tyto trenážery, dva v Německu a jeden u nás. Uvnitř návěsu je učebna i samotný trenážer, což je kabina vozu MAN uchycená na hydraulických válcích. Je to taková obdoba „profi“ leteckého simulátoru. Když se posadím do kabiny, místo čelního i bočního skla jsou velké obrazovky, které promítají krajinu. Hned po rozjezdu se mi z 3D projekce zatočila hlava a měl jsem co dělat, aby se mi nezvedl žaludek.

V Evropě jsou jenom tři podobné simulátory pro výuku řidičů nákladních aut. Jeden má české zastoupení Dekry.

Místo skel jsou tři obří displeje, simulující výhled z kabiny.

„To je celkem běžná reakce,“ uklidňuje mě operátor, který sedí u monitorů a sleduje veškeré provozní parametry a zároveň i mě. V kabině jsou totiž kamery, díky nimž vidí, zda se rozhlížím do křižovatek, jestli registruji dopravní značky atd. Musím se ale přiznat, že řízení tohoto virtuálního nákladního vozu je od reality docela vzdálené. „Tento trenážer neslouží k výuce nových řidičů, ale ke zlepšování návyků nebo výuce efektivního stylu jízdy,“ vysvětluje mi operátor. „Díky telematice přesně vidíme, jak šlape na plyn, na brzdu, zda využívá jízdu z kopce a další,“ dodává. Asi v půlce kopce, kde se snažím o efektivní styl jízdy, mi do cesty vběhne srna. Šlapu na brzdy, ale srážce nemám šanci zabránit. Kabina sebou začne otřásat. „Nevšiml jste si značky pozor zvěř, až příliš jste se totiž soustředil na to, abyste vůz rozjel,“ ozve se mi z reproduktoru.

Jak se zachovat

Na úplný závěr si pro nás organizátoři připravili simulaci dopravní nehody motorkáře s autem. Zranění vypadají opravdu realisticky, včetně otevřených zlomenin. Asi desetiminutová scénka má za úkol ukázat, jak se má člověk chovat při dopravní nehodě. „Základní pravidlo zní, chraňte nejprve sebe, pak ostatní,“ vysvětluje zakrvácený instruktor, jinak dlouholetý člen Záchrané služby hlavního města Praha. Zatímco my jsme věděli, že jde o nahanou situaci, tak firemní účastníci, kterým jejich vedení tento kurz objedná, mají pocit, že jsou u reálné nehody. „Však nám také po ukončení pokaždé někdo vynadá, že jsme je vyděsili. Jenže pokud to zachrání jediný lidský život, tak to dává smysl,“ říká jeden ze záchranářů.

Michal Štengl
foto archiv a autor

Jednou z forem výuky je i simulovaná nehoda, kde se účastníci kurzů naučí, jak se správně chovat.